

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทเงินหยวนต่อการค้าระหว่างประเทศไทย
และสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้เขียน นางวิชชา ภูสุวรรณ

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผศ.ดร.นิสิต พันธมิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผศ.ดร.ไพรัช กาญจนการุณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษบทบาทเงินหยวนต่อการค้าระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษารูปแบบ และการเปลี่ยนแปลงด้านการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศไทย-จีน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการชำระเงินเพื่อการค้าและ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการใช้เงินหยวน และข้อเสนอแนะทางด้านนโยบาย

ช่วงก่อนการเปิดใช้เงินสกุลหยวนชำระเงินเพื่อการค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีน (ก่อนเดือนกรกฎาคม 2552) ผู้ประกอบการค้าไทย-จีนส่วนใหญ่ ทำการค้าระหว่างกันด้วยวิธีการติดต่อกันโดยตรง โดยกำหนดราคาสินค้าเป็นสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. และทำธุรกรรมผ่านสถาบันการเงิน แม้ว่าภายหลังจากทางการจีนมีนโยบายเปิดเสรีเงินหยวนมากขึ้น โดยเริ่มเปิดใช้เงินสกุลหยวนชำระเงินเพื่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2552 เป็นต้นมา แต่ผู้ประกอบการค้าไทย-จีนส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการชำระเงินมากนัก ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ยังคงชำระค่าสินค้ากับจีนด้วยสกุลเงินดอลลาร์ สรอ.

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ พบว่าแนวโน้มการตัดสินใจเลือกทำธุรกรรม การชำระเงินหยวน-บาทเพื่อการค้ากับคู่ค้าจีนเริ่มมีแนวโน้มดีขึ้น โดยผลการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้สกุลเงินเพื่อชำระค่าสินค้ากับคู่ค้าจีนในอนาคต พบว่า หากในอนาคตการชำระค่าสินค้าด้วยเงินสกุลหยวน-บาท มีความคล่องตัวมากขึ้น มีสภาพแวดล้อมและต้นทุนใกล้เคียงกับการชำระค่าสินค้าด้วยเงินดอลลาร์ สรอ. จะทำให้ผู้ประกอบการไทยเลือกชำระค่าสินค้าด้วยเงินสกุลหยวน

เป็นอันดับหนึ่ง และสกุลดอลลาร์ สหรัฐ. สกุลบาท สกุลเยน และสกุลยูโร รองลงมาตามลำดับ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสกุลเงินที่สำคัญ คือ ความมั่นใจ ความปลอดภัย (ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน) ความคล่องตัวในการทำการค้ากับประเทศจีน ความรวดเร็วในการชำระเงิน และต้นทุนการโอนเงิน เป็นสำคัญ

ผลจากการศึกษานี้นำมาซึ่งข้อเสนอแนะและนโยบาย คือ ประการแรกการสร้างความร่วมมือระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกลางจีน ธนาคารพาณิชย์ไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการชำระค่าสินค้าไทย-จีนด้วยเงินสกุลท้องถิ่น (บาท/หยวน) ทั้งผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการจีน เพื่อสร้างความเข้าใจและมั่นใจในการเลือกใช้เงินสกุลหยวนเพื่อการชำระระหว่างประเทศไทย-จีน และประการที่สอง ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการนำเงินบาทติดตัวออกไปยังประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทยได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท และประเทศอื่นๆ (รวมทั้งจีน) ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท เนื่องจากการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ที่จังหวัดเชียงราย บางส่วนยังคงใช้เงินสดชำระค่าสินค้าถึงร้อยละ 10 จึงอาจผ่อนคลยระเบียบดังกล่าว ซึ่งหากการค้าไทย-จีน มีการชำระเงินด้วยสกุลท้องถิ่นมากขึ้น จะทำให้ธุรกิจไทยได้รับประโยชน์จากการชำระเงินด้วยสกุลหยวน เช่น ลดความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน เพิ่มการกระจายความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน เป็นผลดีต่อการเจรจาต่อรองราคาสินค้า และเพิ่มโอกาสการสร้างเครือข่ายการค้ากับธุรกิจในประเทศจีน เนื่องจากคู่ค้าในประเทศจีน โดยเฉพาะธุรกิจขนาดและขนาดย่อม สามารถกำหนดราคาซื้อขายสินค้าเป็นสกุลเงินหยวนได้โดยไม่ต้องยุ่งยากในการกำหนดราคาและคำนวณเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลอื่น

Independent Study Title	The Role of RMB in International Trade Between Thailand and the People's Republic of China	
Author	Mrs. Witchada Phusuwan	
Degree	Master of Economics	
Independent Study Advisory Committee	Asst.Prof.Dr. Nisit Panthamit	Advisor
	Asst.Prof.Dr. Pairut Kanjanakaroon	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this study, “The Role of RMB in International Trade Between Thailand and the People’s republic of China,” are: 1) to study the patterns and the changes of cross-border trade settlement between Thailand and China; 2) to analyze the factors affecting Thailand and China Enterprises’ choice for trade settlement transactions; and 3) to study problems and obstructions of payment system and to provide policy recommendations.

Before Chinese government launched the pilot program of cross-border RMB trade settlement (before July 2009), trade transactions between Thai and Chinese Enterprises were mostly settled in US dollar. Although more and more international businesses involved with China are already doing business in RMB after 2009 but the Chinese currency is used far less internationally compared to US currency.

From the results of this study, our survey on Thai enterprises shows that the use of RMB for cross-border trade settlement transaction with Chinese trade partners is more likely to increase in the future if settlement between RMB and Thai baht is more flexible, good environment and low transaction cost like using US dollar. In addition, Thai enterprises will choose RMB for trade settlement as the first priority; the next choice is USD, Thai Baht, Japanese Yen and Euro currency respectively. The factors that affect the decision include confidence, safety (exchange rate risk), liquidity, fast settlement, and low transaction cost.

The policy recommendation from this study include; 1) Encourage the cooperation between the Bank of Thailand and People's Bank of China, Thai commercial bank, and related organizations in order to accelerate the promotion for Thailand and China's enterprises in using local currencies (RMB/THB) for cross-border trade settlement which help enterprises to understand and gain confidence in using RMB currency for trade settlement transactions. 2) Improve related regulations such as relax regulation regarding bringing Thai Baht cash out of the country in terms of the amount of money and also expand to other countries such as southern china as a major cross-border trade partner through custom houses in Chiang Rai province.

In conclusion, the benefit for Thai and Chinese enterprises in using local currency for trade settlement are to reduce exchange rate risk, to negotiate the price, to increase network opportunities in China, such as sourcing new partners, especially small and medium enterprises and to reduce the exchange rate conversion cost.